

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
tel. 22 821 99 71, 821 99 72, 626 82 49 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

Warszawa, dnia 27 grudnia 2021 r.

Pani

M. K.

Radca prawny

W odpowiedzi na zapytanie Pani Mecenas z dnia 1 grudnia 2021 r. w następującym zakresie:

Czy ograniczenia zakresu przedmiotowego świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego określone w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych dotyczą także występowania w charakterze obrońcy w postępowaniach dyscyplinarnych w obrębie samorządu radcowskiego w sytuacji gdy czyn objęty wnioskiem o ukaranie zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego?

Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych pragnie wskazać, iż literalne brzmienie przepisu, jak i *ratio legis* jego redakcji wskazują na chęć zabezpieczenia niezależności radcy prawnego świadczącego pomoc prawną w ramach postępowań karnych. Kwestia odpowiedzialności zawodowej ma charakter odpowiedzialności korporacyjnej, wewnątrzsamorządowej, której skutki mogą również rzutować na możliwość wykonywania zawodu (np. skreślenie z listy radców prawnych). Możliwość udzielenia pomocy prawnej członkom samorządu przez radcę prawnego jest przejawem solidarności zawodowej, a ograniczenie możliwości świadczenia takiej pomocy miałyby wpływ na ograniczenie uprawnień radców prawnych w obrębie samego samorządu.

Wyłania się jednak wówczas pytanie, czy można przyjąć, że odróżnienia wymaga sytuacja obrony w postępowaniu dyscyplinarnym w sprawie o popełnienie deliktu dyscyplinarnego

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4

tel. 22 821 99 71, 821 99 72, 626 82 49 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

(naruszenie prawa, naruszenie godności zawodu itd.) od sytuacji obrony w postępowaniu karnym w sprawie o popełnienie przestępstwa? W tym pierwszym przypadku może to nie jest jednak występowanie radcy prawnego w charakterze obrońcy w sprawie o przestępstwo w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy, a w charakterze obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym w sprawie o popełnienie deliktu dyscyplinarnego z art. 68 ustawy? W art. 67 ustawy mowa jest o zbiegu dwóch rodzajów odpowiedzialności (dyscyplinarnej i karnej) o ten sam czyn, który jest (może być) przestępstwem. Powstaje jednak poważna wątpliwość, czy można mówić, że w przypadku postępowania dyscyplinarnego jest to obrona w sprawie o przestępstwo - postępowanie dyscyplinarne nie rozstrzyga tej kwestii, będzie ona rozstrzygnięta w postępowaniu karnym i dopiero ustalenia postępowania karnego będą miały wpływ na tok/wyniki postępowania dyscyplinarnego, ale nie w kontekście istoty czynu, ile kary za delikt dyscyplinarny polegający na popełnieniu przestępstwa stwierdzonego wyrokiem zapadłym w innym postępowaniu, tj. karnym. W istocie zatem w postępowaniu dyscyplinarnym w tak opisanym przypadku radca prawny nie występuje jednak jako obrońca w sprawie o przestępstwo? Pytanie, czy w postępowaniu dyscyplinarnym mamy sprawę o przestępstwo, czy sprawę o skutki przestępstwa stwierdzonego w innym postępowaniu (wówczas może pojęcie sprawy o przestępstwo dot. wyłącznie etapu postępowania karnego?). A może jednak nie powinno się tam tego rozdzielać, bo sprawa o przestępstwo, to także sprawa o jego skutki?

Komisja uznaje, że co prawda wykładnia art. 8 ust. 6 ustawy dot. ograniczeń w udzielaniu pomocy prawnej polegającej na występowaniu radcy prawnego w charakterze obrońcy w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe nakazuje traktować ten przepis jako wyjątek od art. 4 w związku z art. 6 ust. 1 ustawy. Powstaje pytanie, czy z uwagi na zasadę ścisłego wykładania wyjątków (niestosowania wykładni rozszerzającej) i ograniczenia się przez ustawodawcę wyłącznie do kategorii przestępstw i przestępstw skarbowych nie można jednak przyjąć, także mając na uwadze, że co prawda ustawa wprost stanowi o możliwości ustanowienia obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym (art. 68 ust. 4 - bez ograniczeń, w szczególności odesłań do odpowiedniego stosowania art. 8 ust. 6 - odesłanie wprost nie byłoby chyba możliwe z uwagi na fakt, że delikt dyscyplinarny to nie przestępstwo ani

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4

tel. 22 821 99 71, 821 99 72, 626 82 49 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

przestępstwo skarbowe), że **radcę prawnego - obrońcę w postępowaniu dyscyplinarnym jednak dotyczy ograniczenie z art. 8 ust. 6 ustawy?** Za takim poglądem przemawia kwestia, że jest to sprawa o ten sam czyn, który jest przestępstwem: sprawa o przestępstwo w ramach postępowania dyscyplinarnego. Zatem Komisja sugeruje zastosowanie wyłączenia się od prowadzenia obrony.

Przewodniczący
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych
r. pr. Ryszard Wilmanowicz